

Ochrona środowiska w 2020 r.

30.06.2021 r.

Wzrost ilości odpadów komunalnych zebranych selektywnie w porównaniu do roku poprzedniego.

W 2020 r. odnotowano spadek poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej¹ i ludności o ok. 6% w porównaniu do roku poprzedniego, zmniejszyła się ilość wytworzonych ścieków przemysłowych i komunalnych o ponad 4%, nastąpiła także redukcja emisji zanieczyszczeń pyłowych z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza o 17% oraz gazowych o 6%. Zmniejszyła się o 3% ilość wytworzonych odpadów.

Woda i Ścieki

Pobór i zużycie wody

W 2020 r. odnotowano spadek poboru wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności o ok. 6% w porównaniu do poprzedniego roku (z 9,3 km³ do 8,7 km³). Największy udział w poborze wody (ok. 68%), przypadają na cele produkcyjne (5,9 km³, wobec 6,3 km³ w 2019 r.). Pobór wody do napełniania i uzupełniania stawów rybnych uległ spadkowi o ok 5% i wyniósł 0,8 km³. Natomiast pobór wody na potrzeby eksploatacji sieci wodociągowej spadł o ponad 8% w stosunku do roku 2019 i wyniósł ok. 2,0 km³.

Głównym źródłem zaopatrzenia gospodarki narodowej w wodę są wody powierzchniowe. Ich pobór w 2020 r. wyniósł 6,9 km³ i pokrył 80% potrzeb. Wody powierzchniowe wykorzystywane były głównie do celów produkcyjnych w przemyśle. Pobór wód podziemnych wyniósł 1,7 km³ i był mniejszy od poboru w 2019 roku o ok. 0,1 km³.

Tablica 1. Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według źródeł poboru

Wyszczególnienie	2019	2020
	w hm ³	
Ogółem	9 253,8	8 666,4
Wody powierzchniowe	7 437,2	6 900,8
Wody podziemne	1 772,3	1 720,3
Wody z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych (użyte do produkcji)	44,3	45,3

W 2020 r. zużycie wody wyniosło 8,4 km³, co stanowiło 95% wartości zużycia zanotowanego w ubiegłym roku. Analogicznie jak w latach poprzednich, największy udział w zużyciu wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności miał przemysł 71% (5,9 km³). Zużycie wody w rybactwie stanowiło 10% (0,8 km³) całkowitego zużycia wody na potrzeby gospodarki narodowej. Zużycie wody przez sektor komunalny, w ramach eksploatacji sieci wodociągowej wyniosło 1,6 km³ (19%). W 2020 r. zużycie wody z sieci wodociągowej w gospodarstwach domowych było zbliżone do roku ubiegłego i wyniosło 1,3 km³.

Ścieki

W 2020 r. ilość wytworzonych ścieków przemysłowych i komunalnych wymagających oczyszczenia kształtowała się na podobnym poziomie jak w roku ubiegłym i wyniosła 2,2 km³, natomiast ilość ścieków nieoczyszczanych 0,1 km³. Ilość ścieków oczyszczanych w oczyszczalniach z podwyższonym usuwaniem biogenów osiągnęła wartość 1,16 km³, co stanowi 55,9% ścieków oczyszczanych, natomiast ilość ścieków oczyszczanych mechanicznie wyniosła 0,46 km³ (22,3% ścieków poddanych procesom oczyszczania).

W 2020 r. pobór wody wyniósł 8,7 km³

W 2020 r. zużyto 8,4 km³ wody (95% wartości zużycia zanotowanego w ubiegłym roku)

Ilość ścieków odprowadzonych bez oczyszczania w 2020 r. wyniosła 124,5 hm³

¹ bez rolnictwa i leśnictwa

Część ścieków wymagających oczyszczenia (6%) nie została poddana procesom oczyszczania. Ilość ścieków odprowadzonych bez oczyszczania w 2020 r. wynosiła 124,5 hm³, wobec 106,0 hm³ w roku poprzednim.

W 2020 r. odnotowano wzrost liczby oczyszczalni przemysłowych (z 859 w 2019 r. do 876 w 2020 r.). Liczba oczyszczalni ścieków komunalnych (3 281) wzrosła w stosunku do roku ubiegłego (3 278). Udział ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków w 2020 r. wyniósł 75%, przy czym w miastach wyniósł ok. 95%, zaś na wsiach 45%.

Nieczystości ciekłe

W związku z niewystarczająco rozwiniętą infrastrukturą kanalizacyjną, część mieszkańców nadal korzystała z przydomowych systemów do odprowadzania ścieków. W 2020 r. liczba zbiorników bezodpływowych, podobnie jak w roku poprzednim, wynosiła 2,1 mln. Ilość nieczystości ciekłych odebranych i dostarczonych do oczyszczalni ścieków lub stacji zlewnych wynosiła 37,6 hm³ wobec 34,4 hm³ w 2019 r.

W 2020 r. liczba zbiorników bezodpływowych wynosiła 2,1 mln

Zanieczyszczenie i ochrona powietrza

Wielkość emisji pyłów w 2020 r., z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza, tj. z zakładów o największej w skali kraju emisji zanieczyszczeń do powietrza (1 856 zakładów) wyniosła ok. 23 tys. t i zmniejszyła się o 17% w stosunku do ubiegłego roku. Emisja pyłów pochodziła głównie z procesów spalania paliw (54% emisji pyłów z zakładów szczególnie uciążliwych). Głównymi źródłami emisji było przetwórstwo przemysłowe (51%) oraz jednostki prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (39%).

W 2020 r. odnotowano spadek wielkości emisji zanieczyszczeń pyłowych o 17% w porównaniu do poprzedniego roku

W 2020 r. emisja zanieczyszczeń gazowych z zakładów szczególnie uciążliwych ukształtowała się na poziomie 186 mln t i spadła w stosunku do 2019 r. o 6%. Ponad 99% tej emisji stanowił dwutlenek węgla oraz po 0,1% - dwutlenek siarki, tlenek węgla i tlenki azotu. Dominującymi źródłami emisji przemysłowych zanieczyszczeń gazowych były jednostki prowadzące działalność w zakresie wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (67%) oraz zakłady przetwórstwa przemysłowego (31%).

W 2020 r. nastąpił spadek ilości wyemitowanych zanieczyszczeń gazowych o 6% w porównaniu do poprzedniego roku

Tablica 2. Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych

Wyszczególnienie	2019	2020
Liczba zakładów	1 878	1 856
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:		
pyłowych	27,1	22,6
w tym ze spalania paliw	14,8	12,3
gazowych	198 440,7	186 155,8
w tym dwutlenek węgla	197 281,7	185 028,7
dwutlenek siarki	179,3	181,3
tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂)	188,1	169,6
Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń w %		
pyłowych	99,8	99,9
gazowych (bez dwutlenku węgla)	70,3	70,4

W urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń powietrza w 2020 r. zatrzymano 16,3 mln t (99,9%) pyłów i 2,7 mln t (70,4%) gazów (bez CO₂) wyemitowanych przez zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza. Zanieczyszczenia zatrzymane lub zneutralizowane w 2020 r. dla poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń gazowych wynosiły: 91,7% dla dwutlenku siarki, 77,7% dla węglowodorów, 40,8% dla tlenków azotu, 31,0% dla tlenku węgla, 43,3% dla innych zanieczyszczeń (głównie amoniaku, dwusiarczku węgla, fluoru, siarkowodoru, związków chloroorganicznych).

Ochrona przyrody i krajobrazu

Polska zaliczana jest do grupy państw europejskich o dużej różnorodności biologicznej, zarówno pod względem liczby gatunków, jak i walorów środowiskowych. Powierzchnia obszarów prawnie chronionej przyrody (łącznie z tą częścią obszarów Natura 2000, która mieści się w granicach tych obszarów) w końcu 2020 r. wynosiła ponad 10,1 mln ha, co stanowiło, podobnie jak w 2019 roku, 32,3% powierzchni kraju.

Wskaźnik powierzchni obszarów prawnie chronionych przypadającej na jednego mieszkańca wyniósł 2 641 m², wobec 2 633 m² w 2019 r.

Tablica 3. Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona

Wyszczególnienie	Liczba obiektów	Powierzchnia ogółem			
		w tys. ha	w odsetkach	w % powierzchni ogólnej kraju	na 1 mieszkańca w m ²
OGÓŁEM	10 837	10 106,4	100,0	32,3	2 641,2
Parki narodowe	23	315,1	3,1	1,0	82,4
Rezerваты przyrody	1 502	170,2	1,7	0,5	44,5
Parki krajobrazowe ^a	126	2 520,4	24,9	8,1	658,7
Obszary chronionego krajobrazu ^a	387	6 926,5	68,5	22,2	1 810,1
Użytki ekologiczne	8 291	55,2	0,5	0,2	14,4
Stanowiska dokumentacyjne	181	1,0	0,0	0,0	0,3
Zespoły przyrodniczo krajobrazowe	327	118,0	1,2	0,4	30,8

^a Bez rezerwatów przyrody i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

W końcu 2020 r. zarejestrowano 34 898 pomników przyrody, co stanowi wzrost względem 2019 r. (34 890).

Ochronie środowiska przyrodniczego i jego składników, w tym różnorodności biologicznej służą, oprócz form ochrony przyrody, tereny zieleni. W 2020 r. powierzchnia ogólnodostępnych parków spacerowo-wypoczynkowych wyniosła 23,9 tys. ha, zaś zieleńców 12,5 tys. ha, co stanowi spadek powierzchni parków o 0,2 tys. ha i wzrost powierzchni zieleńców o 0,3, tys. ha względem 2019 r.

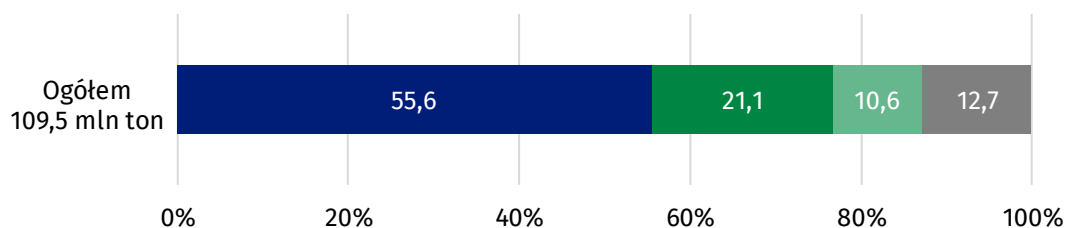
Odpady

Odpady przemysłowe

W 2020 r. wytworzonych zostało 109,5 mln ton odpadów przemysłowych (spadek o 4% względem roku poprzedniego).

Głównym źródłem odpadów były, podobnie jak w latach poprzednich: górnictwo i wydobywanie (60,8 mln t), przetwórstwo przemysłowe (23,1 mln t) oraz wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę (11,6 mln t).

Wykres 1. Struktura odpadów wytworzonych według rodzajów działalności w 2020 r.

- Górnictwo i wydobywanie
- Przetwórstwo przemysłowe
- Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę
- Pozostałe sekcje

W 2020 r. powierzchnia obszarów o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona stanowiła 32,3% powierzchni kraju.

Odnotowano spadek ilości wytworzonych odpadów przemysłowych o 4% w porównaniu do poprzedniego roku

Największy udział w ilości wytworzonych odpadów stanowiły odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud i innych kopalin (59%) oraz odpady z procesów termicznych (17%).

Dominującymi sposobami postępowania z odpadami wytworzonymi w 2020 r. były odzysk (48,4%) oraz składowanie (42,3%).

Ilość odpadów składowanych (nagromadzonych) w obiektach własnych zakładów na koniec 2020 r. wyniosła 1 788 mln ton. Niezrekultywowana powierzchnia składowisk odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych) wynosiła prawie 7,9 tys. ha, z czego składowiska, obiekty unieszkodliwiania odpadów wydobywczych, w tym hałdy stanowiły 53,5%, zaś stawy osadowe 46,5%. W ciągu roku zrehabilitowano 13,6 ha powierzchni terenów składowania odpadów.

Udział odpadów przemysłowych poddanych odzyskowi wyniósł 48,4%

Odpady komunalne

W 2020 r. zebranych zostało 13,1 mln ton odpadów komunalnych (wzrost o 2,9% w porównaniu z 2019 r.). Na jednego mieszkańca przypadało średnio 342 kg zebranych odpadów komunalnych, co oznacza wzrost o 10 kg w porównaniu z rokiem poprzednim.

Odnotowano wzrost ilości wytworzonych odpadów komunalnych o 2,9% w porównaniu do poprzedniego roku

Z gospodarstw domowych odebrano 11,3 mln ton odpadów, co stanowiło 86,1% wszystkich wytworzonych odpadów komunalnych.

Tablica 4. Odpady komunalne wytworzone

Wyszczególnienie	2019	2020	2019 = 100
	w tys. ton		
Ogółem	12 752,8	13 116,9	102,9
Odebrane lub zebrane selektywnie	3 977,4	4 974,6	125,1
Zmieszane	8 775,3	8 142,3	92,8

W 2020 r. funkcjonowało 2 239 punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych. Usługę odbierania odpadów komunalnych świadczyło 1 306 przedsiębiorstw.

Zebrane odpady komunalne w 2020 r. zostały skierowane do następujących procesów:

- odzysk – 7 732,8 tys. ton (59,0%), w tym:
 - recykling – 3 498,6 tys. ton (26,7%),
 - biologiczne procesy przetwarzania (kompostowanie lub fermentacja) – 1 577,9 tys. ton (12,0%),
 - przekształcenie termiczne z odzyskiem energii – 2 656,2 tys. ton (20,3%),
- unieszkodliwienie – 5 384,1 tys. ton (41,0%), w tym:
 - przez przekształcenie termiczne bez odzysku energii – 166,4 tys. ton (1,3%),
 - przez składowanie – 5 217,7 tys. ton (39,8%).

Udział odpadów komunalnych skierowanych na składowiska wyniósł 39,8%

Na koniec 2020 r. funkcjonowało 271 składowisk przyjmujących odpady komunalne, zajmujących łączną powierzchnię 1 692 ha. Ponad 94% z nich wyposażonych było w instalacje służące do odgazowywania, w wyniku czego poprzez spalanie ujętego gazu odzyskano ok. 97 357 tys. MJ energii cieplnej oraz ok. 113 116 tys. kWh energii elektrycznej. W 2020 r. zamkniętych zostało 12 składowisk o łącznej powierzchni ok. 30,7 ha. W 2020 r. zlikwidowano 9 946 dzikich wysypisk, z których łącznie zebrano ok. 72,2 tys. ton odpadów komunalnych. Na koniec 2020 r. odnotowano istnienie 2 025 dzikich wysypisk.

W 2020 r. zlikwidowano 9 946 dzikich wysypisk

W przypadku cytowania danych Głównego Urzędu Statystycznego prosimy o zamieszczenie informacji: „Źródło danych GUS”, a przypadku publikowania obliczeń dokonanych na danych opublikowanych przez GUS prosimy o zamieszczenie informacji: „Opracowanie własne na podstawie danych GUS”.

Opracowanie merytoryczne:
**Departament Badań Przestrzennych
i Środowiska**
Dyrektor Dominika Rogalińska
Tel.: 22 608 31 70

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel.: 695 255 011

Wydział Współpracy z Mediami

Tel.: 22 608 34 91, 22 608 38 04

e-mail: obslugaprasowa@stat.gov.pl

www.stat.gov.pl

@GUS_STAT

@GlownyUrządStatystyczny

Powiązane opracowania

[Ochrona środowiska 2020](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Ochrona środowiska](#)

[Zużycie wody](#)

[Ścieki](#)

[Nieczystości ciekłe](#)

[Ochrona powietrza](#)

[Ochrona przyrody](#)

[Odpady](#)